

Skrivesenteret

Nasjonalt senter for skriveopplæring
og skriveforskning

DRØFTE – ARGUMENTERE – OVERBEVISE

Sonja Arnesen, Ingrid Metliaas

BESKRIVELSE I LÆREPLANREVISJONEN:

Drøfte

« Å drøfte er å belyse en sak ved å trekke fram forskjellige sider av den, og argumentere både for og imot. Drøftingen kan avsluttes med en konklusjon. Å drøfte kan vi gjøre selvstendig og i dialog med andre. Ordskifte mellom flere om et saksforhold kan bety det samme som å diskutere.»

DRØFTING er rettet mot en annen person for å påvirke eller overbevise

Å DRØFTE, argumentere og overbevise

- Hvor kommer dette til uttrykk i læreplaner, eksamensoppgaver og andre skriveoppgaver?
- Hva kjennetegner slike tekster?
- Støttestrukturer til slike tekster
- Arbeidsoppgave

Læreplanen i norsk:

- gjøre rede for *argumentasjon* i andres tekster og skrive egne *argumenterende* tekster
- gi eksempler på flerspråklighet og *drøfte* fordeler og ulemper i flerspråklige samfunn
- *drøfte* kulturmøter og kulturkonflikter med utgangspunkt i et utvalg samtidstekster
- bruke kunnskap om retoriske appellformer i presentasjoner (muntlig kommunikasjon)

DH

presentere, begrunne og *argumentere* for egne produkter, tjenester og produksjonsprosesser med tanke på markedsføring og salg

RM

drøfte sammenhengen mellom kosthald, helse og livsstil, og korleis desse faktorane kan påverke folkehelsa

HO

drøfte og gi døme på kva den enkelte og samfunnet kan gjere for å betre eiga helse og folkehelsa, både psykisk og fysisk

drøfte helse-, livsstils- og kosthaldsinformasjon og reklame i media

NAT

beskrive bærekraftig utvikling og ressursforvaltning og *vurdere* hvordan naturbaserte produkter og tjenester kan utvikles innenfor denne rammen

SS

vurdere målgruppen for en forretningsidé og *lage en markedsplan*

Oppgave 1 (kortsvar) vigo vår 2017

Hvilke holdninger kreves for å være en profesjonell yrkesutøver innenfor det yrket du ønsker deg i framtida? Skriv en tekst der du **argumenterer for synspunkta** dine.

Kommentar: Oppgaven ber om en saklig tekst. Du kan bruke kunnskap fra eget fagområde.

Oppgave 1 (langsvar) vigo vår 2017

Vedlegg 2: ”Til deg som jakter. Ikke posér med avdøde dyr, vær så snill” av Vanessa Høgvard Bajraktari, Aftenposten Si; D.

Hva er formålet med dette tekstvedlegget? Vis hvilke argumenter som blir brukt i teksten, og **argumenter til slutt for ditt eget syn** på saken

Kommentar: Oppgaven er todelt. I den første delen skal du skrive hva som er formålet med teksten og vise hvilke argumenter som er brukt. I den andre delen skal du argumentere for ditt eget syn på jaktbilder i sosiale medier.

Eksamen YF høst 2017

(Langsvar, ca. 500 ord)

Oppgave 4

Vedlegg 5: «Kvinner bør lære menn om bilkjøring», Trygg trafikk 2017

a) Ta utgangspunkt i påstandene fra Trygg Trafikk og skriv en tekst/et leserbrev der du prøver å overbevise leserne om at menn er de beste sjåførene. Vis gjerne til eksempler fra tekstvedlegget.

Eller

b) Ta utgangspunkt i påstandene fra Trygg Trafikk og skriv en tekst/et leserbrev der du prøver å overbevise leserne om at kvinner er de beste sjåførene. Vis gjerne til eksempler fra tekstvedlegget.

Kommentar: Du skal svare på a) eller b). **Det er viktig at du begrunner argumentene dine. Du kan bruke ulike virkemidler for å overbevise leserne.**

Hva kjennetegner en overbevisende skrivehandling?

- Den er **du-orientert** (rettet direkte til mottaker)
- Formålet er ofte å få andre til å se et saksfelt på samme måte som en selv. Man vil **påvirke**. Det kan også være andre formål.
- Å overbevise innebærer blant annet å hevde **meninger** (påstå), uttrykke **synspunkt** og **vurderinger, oppfordre, overtale, reklamere, instruere, argumentere, diskutere** – altså ulike ytringer som rettes til en eller flere mottakere
- Når man skriver overbevisende/ overbeviser, bruker man ofte **oppfordringer** (spørsmål, imperativer e.a.) eller **argumenter** (påstander og begrunnelser), **overbevisende strategier**.
- I argumenterende tekster vil det være vanlig med **forbindere** som markerer **årsak – virkning** (derfor, fordi, altså, på grunn av) og **motsetning** (men, derimot, til tross for, selv om)
- Eksempler på overbevisende tekster: reklameannonse, politisk brosjyre, leserinnlegg etc.

(Normprosjektet, litt forkortet. Rekkefølgen på punktene er noe forandret)

Emnet vi diskuterer er...	
<p>Argument for</p> <p>argument 1... begrunnelse...</p> <p>argument 2... begrunnelse</p> <p>argument 3... begrunnelse</p>	<p>Argument mot</p> <p>argument 1... begrunnelse...</p> <p>argument 2... begrunnelse...</p> <p>argument 3... begrunnelse</p>
<p>Min konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppsummerer argumentene • bringer ikke inn noe nytt • eget syn 	

PLUSS	MINUS	INTERESSANT
<p>påstander du vil argumentere for</p>	<p>påstander du vil argumentere mot</p>	<p>interessante tanker som må undersøkes videre</p>

Skriv en tekst der du prøver å overbevise leseren om at det må bli strengere straffer for å selge alkohol til mindreårige.

Du vet aldri hva du sier ja til når du sier ja til å lange.
Ikke kjøp alkohol til mindreårige.

Ha mot til å si nei!

I Norge må du være atten år for å kjøpe alkohol. ...

For det første har du ingen oversikt over hvilke konsekvenser det kan få...

For det andre risikerer du å ødelegge framtida di selv når du gjør noe straffbart....

Dessuten kan det være ganske streng straff i seg selv hvis du skal bli gående omkring med dårlig samvittighet resten av livet....

...du kan komme til å ødelegge livet både for deg selv og andre hvis du gir etter for presset. I det lange løp tjener du på å være modig nok til å si nei.

Type forbindere	Eksempler
Additive forbindere	<ul style="list-style-type: none"> • og, samt • også, videre, dessuten, forresten • til og med, på samme måte som, for eksempel
Adversative forbindere	<ul style="list-style-type: none"> • men • enda, selv om • derimot, likevel, imidlertid, istedenfor • til tross for, trass i, tvert i mot
Alternative forbindere	<ul style="list-style-type: none"> • eller, enten – eller • alternativt
Temporale forbindere	<ul style="list-style-type: none"> • da, når, mens, innen, siden • så, deretter, endelig, da, når, senere, tidligere, samtidig
Kausale forbindere	<ul style="list-style-type: none"> • for, så • fordi, da, slik at, hvis • dermed, altså, dermed • på grunn av, følgen av, årsaken til, av den grunn

”Til deg som jakter. Ikke posér med avdøde dyr, vær så snill” av Vanessa Høgvard Bajraktari, Aftenposten Si; D.

Å skape variasjon

Tilhengere- de som syns det er greit å posere med avdøde dyr i sosiale medier
Motstandere - de som ikke syns det er greit...

Ordene under står hulter til bulter. Sorter dem inn i tabellen.

Tvilere – kritikere - støttespillere – entusiaster – skeptikere – talsmenn for – pessimister – optimister.....

TILHENGERE	MOTSTANDERE

HJELPESKJEMA ARGUMENTERENDE TEKST - NATURBRUK

Tomatsort Kriterier				
Smak				
Produksjons- form				
Produksjons- land				
Distanse til butikk				
Pris (pr.kg.)				

Hvilken tomatsort skal du kjøpe? Begrunn valget ditt.

NORSK LANDBRUK ER VIKTIG

Argumentere og overbevise med sammensatt tekst

FYR og NDLA

Reklamevideo

DH

presentere, begrunne og
argumentere for egne
produkter, tjenester og
produksjonsprosesser med
tanke på markedsføring og
salg

http://www.youtube.com/watch?v=l1_ogiu7Au4

EL-BIL

Skriv en artikkel der du drøfter fordeler og ulemper med økt bruk av el-bil.

Krav: Artikkelen skal leveres som en sammensatt tekst. Den skal inneholde minst ett bilde og en tabell/grafisk framstilling.

Det er viktig at artikkelen din er objektiv, altså at den får fram flere sider og baseres på fakta.

Du skal oppgi kildene dine

MULTIMODALITET
Samspillet mellom tekst, bilde og lyd

FYR Fellesfag, yrkesretting og relevans

Hva forventer vi av en artikkel der eleven skal drøfte fordeler og ulemper?

- Gjør rede for saken (fakta?)
- Ulemper med el-bil - **argument**, begrunnelse
- Fordeler med el-bil – **argument**, begrunnelse
- Egne vurderinger/ konklusjon
- **Forbindere/ strukturerende element i teksten**

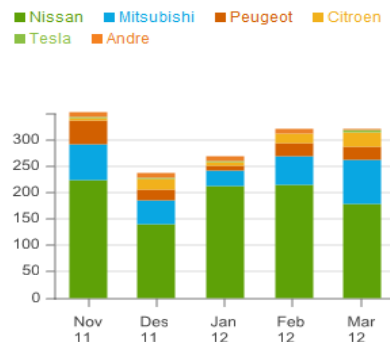

ELBIL

El-bilene sprer seg utover verden, og de har også kommet til Norge. I Juni 2014 var det over 30 000 solgte el-biler i Norge. Hele 35 prosent av el-bilene som ble solgt i Vest Europa første halvår av 2014 havnet i Norge, så vi kan si at el-bilene har kommet på alvor. Regjeringen vil gjerne ha enda flere el-biler på norske veier. De har innført forskjellige regler som gjelder kun for el-biler. Disse reglene er blant annet at el-biler kan kjøre i kollektivfelt, betaler lavere veiavgift, kan parkere gratis flere steder og betaler ikke i bomstasjoner. Det fører til at flere som kjører bensin og diesel biler blir irriterte på disse reglene, men når salget øker enda mer så vil nok disse reglene forsvinne.

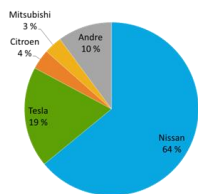
Det finns mange argumenter for og mot el-biler, mange vil trekke fram **problemet med langkjøring** som et argument mot el-bil, kjører du en bil som går på bensin eller diesel så er det bare å stoppe på en bensinstasjon og fylle tanken når den er tom, det tar bare et par minutter, men kjører du en el-bil på langtur så holder batteriet først og fremst ikke like lenge som en bensin tank holder. Når den er tom må du oppsøke en hurtigladestasjon og lade opp bilen. På slike stasjoner tar det ca. en halv time å lade opp batteriet. Så det kan være raskere og kjøre en vanlig bil. **Når vi snakker om tid vil flere si at det er raskere å kjøre el-bil** på grunn av at de ikke må stoppe i bomstasjoner og kan kjøre i kollektivfelt. Pris er **noe folk er opptatt av**, el-biler er dyrere enn andre biler. **De pengene tjener man fort inn** med tanke på at det ikke er bensinavgifter, lavere veiavgift og mindre vedlikehold av motor og andre deler.

Salget av el-biler øker dag for dag. Noen merker er mer populære enn andre og noen merker har ikke så stor suksess. Nå skal vi se på et diagram som viser salget av el-biler fordelt over 5 måneder i årsskiftet 2011-2012:

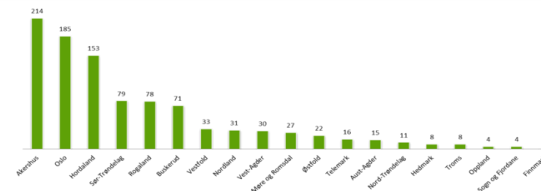

Vi ser her at det var veldig populært med el-biler i starten, også sank salget litt før folk begynte å kjøpe el-biler igjen når de så de fungerte.

I august 2013 så var det ikke så stor konkurranse om salget:

Vi ser her og på forrige diagram at Nissan er det ledende merket innenfor el-biler, men i dag et år senere er det litt jevnere om salget, det har blitt enda mer populært med Tesla selv om den er dyr. Det har også kommet flere modeller fra andre merker som har blitt populære.

Hvis jeg skal tenke på miljøet så ville jeg kanskje kjøpt el-bil, det er ikke miljøvennlig å lage en el-bil, men den er miljøvennlig å kjøre. Skal jeg tenke på hva som er mest praktisk så ville jeg kjøpt en vanlig bil, grunnen til det er at det er stort sett bare små el-biler så det kan bli dårlig plass hvis vi er mange. Det kan godt hende det kommer større el-biler i fremtiden, men jeg ville fortsatt hatt en vanlig bil. Det er mer praktisk på langtur, skal du kjøre el-bil på langtur så må du planlegge hvor du skal stoppe for å lade og du må vente en stund mens den lader opp. Kjører du vanlig bil så er det bare å stoppe på en bensinstasjon som er langs de fleste veier i verden og det er ikke så langt mellom hver stasjon. Og det tar 2-5 minutter å fylle tanken full istedenfor en halv time for å lade en elbil på en hurtigladestasjon. Hvis jeg skulle hatt en el-bil så ville det blitt som en nr. 2 bil når jeg får meg familie. De fordelene med elbil som gratis parkering og lavere veiavgift vil forsvinne med årene når el-biler blir mere populært. El-bil er nok ikke noe for meg.

Kildene mine er:

Elbil.no

Gronnbil.no

Bilder fra:

Google.no

Gronnbil.no

REFLEKSJON/ DRØFTING:

- Kan elevene bli bedre skrivere av å se en enkel dekonstruksjon av en modelltekst?
- Kan denne måten å arbeide på ha overføringsverdi til drøftingsoppgaver i elevenes programfag?

Oppgave 1 (kortsvar)

Hvilke holdninger kreves for å være en profesjonell yrkesutøver innenfor det yrket du ønsker deg i framtida? Skriv en tekst der du **argumenterer for synspunkta** dine.

Kommentar: Oppgaven ber om en saklig tekst. Du kan bruke kunnskap fra eget fagområde.

SKRIVERAMME FOR ARGUMENTERENDE TEKST

STRUKTUR	KORTSVAR EKSAMEN 2017	SPRÅKLIGE TREKK

synspunkt   **begrunnelse**   **forbinder**   **retoriske virkemidler**

SKRIVERAMME FOR ARGUMENTERENDE TEKST

STRUKTUR	KORTSVAR EKSAMEN 2017	SPRÅKLIGE TREKK
Innledning Synspunkt 1+ begrunnelse/ argumentasjon Synspunkt 1+ begrunnelse/ argumentasjon Synspunkt 1+ begrunnelse/ argumentasjon Avslutning/ konklusjon		

synspunkt   **begrunnelse**   **forbinder**   **retoriske virkemidler**

STRUKTUR	KORTSVAR EKSAMEN (250 ORD)	SPRÅKLIGE TREKK
Innledning. Presenterer yrket.	En landbruksmekaniker arbeider med å reparere og vedlikeholde landbruksmaskiner . Arbeidet foregår ofte på spesialverksted, men av og til må du ta med deg verktøyet ut til en gård der traktoren eller skurtreskeren ikke fungerer. Jeg har selv tenkt å bli landbruksmekaniker, og fordi jeg er vokst opp på en gård , vet jeg mye om hvilke holdninger jeg må møte kundene mine med.	logos/ kunnskap etos/ troverdighet
Første synspunkt + argumentasjon	Først og fremst må du være løsningsorientert . På et verksted har du andre å spørre, og du har alt nødvendig verktøy og utstyr. Når du kommer til en travel bonde som er midt i våronna, derimot, er du alene, og du må prøve å løse problemet ved hjelp av det verktøyet som fins.	forbinder synspunkt begrunnelse
Andre synspunkt + argumentasjon	I den situasjonen er det også viktig at du er en menneskekjenner i tillegg til at du kan faget ditt. Du må lytte til kunden når han prøver å forklare deg hva problemet er, og du må finne ut av eventuelle misforståelser .	forbinder synspunkt begrunnelse
Tredje synspunkt+ argumentasjon	Det siste jeg vil nevne , er kanskje det viktigste. En landbruksmekaniker må være tålmodig og ikke la seg stresse selv. Både vår og høst er travle sesonger i landbruket, og det er store verdier som står på spill hvis ikke det avanserte utstyret fungerer .	forbinder synspunkt begrunnelse
Avslutning/ oppsummering	Yrket som landbruksmekaniker er spennende og viktig, og faget er i rask utvikling. I dag er datateknologi en viktig del av moderne landbruksmaskiner . Det endrer hverdagen for både mekanikeren og kunden, men for en serviceinnstilt mekaniker, er det alltid like viktig å være en tålmodig og løsningsorientert menneskekjenner .	logos/ kunnskap gjentar hovedsynspunkt

GRUPPEOPPGAVE

Bruk skriveramma og skriv en eksempeltekst til samme oppgave. Velg et yrke som tilhører et programområde du/ dere kjenner.

